

EDITORIÁL 03

AKTUALITY

Z arci/diecéznych charít 04
Zo sekretariátu 06

TÉMA

90 rokov blízko pri človeku 08
Blízko pri človeku aj dnes 10

ZBIERKA

Spoločne pomôžeme deťom v Ugande a Rwande 12

ROZHOVOR

s prezidentom SKCH Mons. Štefanom Sečkom 14

INICIATÍVA

Oslava 90 rokov – čas prianí 16

PROJEKT

Pomáhame utečencom 18

SKCH V OBRAZOCH

História SKCH 20

Adresár SKCH

Sekretariát Slovenskej katolíckej charity

Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: 02-5443 1506, 5443 2503
Fax: 02-5443 3097
E-mail: sekretariat@charita.sk
http://www.charita.sk/
IBAN SK50 7500 0000 0006 8322 1653, ČSOB

Bratislavská arcidiecézna charita

Adresa: Krasinského 6,
821 04 Bratislava
Tel.: 02-442 50 374
E-mail: charitaba@charitaba.sk
http://www.charitaba.sk/
IBAN SK92 3100 0000 0040 1007 8918
Sperbank

Trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43, 917 01 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: sekretariat@charitatt.sk
http://www.charitatt.sk/
IBAN SK71 7500 0000 0040 0829 7855, ČSOB

Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Tibora Andrašovana 44,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax: 048-472 0271
E-mail: charitabb@charitabb.sk
http://www.charitabb.sk/
IBAN SK23 0200 0000 0007 3684 1312, VÚB

Spišská katolícka charita

Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 500, Fax: 053-4424 500
E-mail: caritas@caritas.sk
http://www.caritas.sk/
IBAN SK28 0200 0000 0000 2963 4592, VÚB

Diecézna charita Rožňava

Adresa: Kósu-Schoppera 141/22,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: dchrv.sekretariat@gmail.com
IBAN SK92 0200 0000 0000 1813 7582, VÚB

Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
http://www.charita-ke.sk/
IBAN SK52 7500 0000 0005 1302 6193, ČSOB

Gréckokatolícka charita Prešov

Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk
http://www.gkcharita-po.sk/
IBAN SK18 7500 0000 0040 0842 5976, ČSOB
VS: 001-10

Gréckokatolícka

eparchiálna charita Košice
Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
E-mail: eparchialnacharitakosice@gmail.com
IBAN SK77 3100 0000 0043 5022 8409
Ľudová banka

Diecézna charita Žilina

Adresa: Predmestská 12, 010 01 Žilina
Tel., fax: 041-723 1234,
E-mail: charitaza@gmail.com
http://www.charitaza.sk/
IBAN SK31 0900 0000 0004 2470 2305
Slovenská sporiteľňa

Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-7721 792, Fax: 037-772 1798
E-mail: sekretariat@charitanitra.sk
http://www.charitanitra.sk/
IBAN SK42 0200 0000 0006 9194 3162, VÚB

Slovenská katolícka charita (SKCH) poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie.

Pre viac informácií: info@charita.sk, www.charita.sk

Máme 90 rokov

foto: Ivan Duda

V živote človeka predstavuje 90 rokov krásny vek, ako aj obrovské bohatstvo osobnej skúsenosti a ľudského poznania. Práve skúsenosti a poznanie sú tým pokladom, ktorý je možné získať len s vekom. Mnoho užitočných vecí nás naučili rodičia či učitelia v škole, ale tie najdôležitejšie lekcie nám veľakrát uštedril život sám. Niektoré lekcie boli krásne a stále si ich uchováваме v pamäti, iné boli náročné a niekedy až bolestné, a mnohí z nás chcú na ne radšej zabudnúť.

Podobné bohatstvo sa podarilo získať a nadobudnúť aj jubilujúcej Slovenskej katolíckej charite počas 90 rokov jej služby ľuďom v núdzi na Slovensku a v zahraničí. Toto bohatstvo, presnejšie tento poklad, ktorý si postupne nazhromaždila, tvoria ľudia. Prvou skupinou sú ľudia, ktorí ju zakladali, ktorí jej pomáhali rásť, ktorí jej pomohli v časoch skúšok, keď ju mnohí opustili, ako aj tí, ktorí nanovo objavili a vybudovali jej súčasnú podobu. Druhou skupinou sú tí, ktorí charitu niekedy podporili materiálne či modlitbou. Treťou zložkou a bohatstvom pre charitu sú príbehy ľudí, jednotlivcov, ktorým charita počas 90 rokov svojej existencie pomohla. Ich osobné svedectvo bolo, je a bude najlepšou reklamou.

A čo budúcnosť? Pokiaľ si uchováme naše bohatstvo a budeme v jeho rozvíjaní s Božou pomocou pokračovať, myslím, že sa nemáme čoho báť.

Ján Michalský

VYDÁVA: Sekretariát Slovenskej katolíckej charity; IČO 00179132; ADRESA REDAKCIE: Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/5443 1506, fax 02/5443 3097, e-mail: sekretariat@charita.sk, bankové spojenie Slovenská sporiteľňa, č. ú.: SK37 0900 0000 0001 7687 5345 VS 140; ZODPOVEDNÝ REDAKTOR: Ján Michalský; SPOLUPRACOVNÍ: Paulína Antlová, Mons. Štefan Sečka, Hugo Gloss; OBÁLKA: archív SKCH; FOTO: Jana Fedáková, Laura Dobšovičová, Peter Zímen, Paulína Antlová, Anton Frič, archív: SKCH, ADCH a DCH; GRAFICKÁ ÚPRAVA: SKCH, Ivan Duda; VÝROBA: ULTRA PRINT, s. r. o.; REGISTRÁCIA MK SR EV 3635/09, ISSN 1338-1504.

Časopis je nepredajný, vychádza trikrát do roka vďaka darcom Slovenskej katolíckej charity.

Jeho vydávanie môžete podporiť dobrovoľným príspevkom na číslo účtu: SK37 0900 0000 0001 7687 5345, v. s. 140.

Pomoc ľuďom bez domova v mrazoch

Mrázivé počasie, ktoré nás sprevádzalo počas celého januára, narobilo starosti hlavne ľuďom bez domova. Takéto počasie, keď teplota klesá hlboko pod nulu, sa môže stať bezdomovcom osudným. Aby sme týmto ľuďom obdobie mrazov pomohli prekonať, pristúpili sme k mimoriadnym opatreniam. V nízkoprahovom dennom centre Domu charity sv. Vincenta v Žiline mohli ľudia bez domova stráviť okrem tradičných otváracích hodín aj poobedňajšie hodiny. V dňoch 10. – 11. januára 2017 sociálni pracovníci Diecéznej charity Žilina vyhľadávali ľudí žijúcich v squatoch v určitých častiach mesta a distribuovali im deky a teplé oblečenie.

DCHZa

Získali sme Cenu Prešovského samosprávneho kraja

Vutorok 20. decembra si Gréckokatolícka charita Prešov (GKCH) prebrala ocenenie Prešovského samosprávneho kraja (PSK) za povzbudenie viery, dlhoročnú angažovanú pomoc ľuďom v núdzi a pri príležitosti 25. výročia založenia. Na slávnostnom galaprograme vo Veľkej scéne Divadla Jonáša Záborského si z rúk predsedu PSK ocenenie v podobe gotickej brány prevzal jej riaditeľ Peter Valiček. „Náš kraj má veľa predností, no najcennejšie, čo máme, sú bezpochyby ľudia,“ týmito slovami otvoril už v poradí 13. ročník najvyššieho ocenenia Prešovského kraja jeho predseda Peter Chudík. Laureátmi sa stali osobnosti aj inštitúcie, ktoré sa významnou mierou zaslúžili o rozvoj regiónu a jeho prezentáciu. Spomedzi dvanásť nominácií vybrali poslanci krajského parlamentu troch laureátov Ceny Prešovského samosprávneho kraja. „V živote človeka sú situácie, ktoré prežíva trochu ťažšie, ktoré ho nútia zamyslieť sa nad podstatou, kam smeruje. Ale sú aj chvíle, ktoré ho povznášajú, ktoré mu dávajú chuť žiť, pracovať, ktoré sú zaväzujúce. A takáto chvíľa je aj teraz. Ďakujem v mene všetkých pracovníkov charity,“ povedal vo svojom ďakovnom príhovore pri prevzatí ocenenia Peter Valiček, riaditeľ GKCH. Ocenenie získala Gréckokatolícka charita Prešov v roku, keď si pripomína 25. výročie znovuoživenia svojej činnosti.

GrCHPo

Fašiangový karneval vo Svidníku

Fašiangové obdobie je časom zábavy, veselien a hodovania. K tomuto obdobiu neodmysliteľne patrí aj fašiangový karneval. Ten si v pondelok (30. 1.) pripravili aj v Dome sv. Faustíny – domove na pol ceste, kde sa klientky aj pracovníčky mohli pochváliť svojou kreativitou. Karneval patrí k najpestrejšiemu a najradostnejšiemu podujatiu vôbec a bol organizovaný pre všetky klientky Domu sv. Faustíny. Vstupenkou bola karnevalová maska zhotovená vlastnoručne. K tejto úlohe pristúpili všetky klientky s veľkou vážnosťou a kreativita im naozaj nechýbala. V maskách a kostýmoch na karneval prišli aj pracovníčky. Výsledkom ich snaženia bolo, že sa na parkete predstavila moderátorka, srdce a aj ježibaba s metlou. Na karnevale bola aj modelka, tehotná žena, stará babka, nevesta na úteku, motýľ, mačka, tenistka, kominárka, Japonka, prasiatko celé v ružovom, ale aj šachovnica. Klientky po predstavení predviedli svoje talenty a ponúkli všetkým kultúrny program. Nakoniec bola každá z masiek patrične ocenená. Na záver prišlo na diskotéku, ktorú si všetky zúčastnené užili a dosýta sa vytancovali.

GrCHPo

Návšteva z Oblastnej charity Uherský Brod

Je to už viac ako rok, čo sme sa po prvýkrát stretli s našimi priateľmi a kolegami z Oblastnej charity Uherský Brod z Českej republiky. Už vtedy sme sa rozprávali o možnostiach našej ďalšej spolupráce. Za ten rok sa nám podarilo, okrem prežitia viacerých spoločných akcií a podujatí, si predovšetkým aktívne vymieňať informácie a skúsenosti. V stredu 15. februára zavítala na našu charitu vzácna návšteva, boli to naši kolegovia práve z Oblastnej charity Uherský Brod. Prišli s plne naloženým charitným automobилом – plienkami, konzervami, paštétami, sunarmi a ďalšou materiálnou a potravinovou pomocou. Trnavská arcidiecézna charita sa zas rozhodla darovať pre klientku partnerskej charity v Uherskom Brode automatickú práčku. Riaditelia oboch charít si aj vďaka tomuto stretnutiu opäť mohli vymeniť niekoľko skúseností či nápadov.

SpKCH

Ako málo stačí?

Naš Dom Charitas sv. Františka z Assisi Trstená poskytuje sociálne služby už 17 rokov pre starých, chorých, opustených a tých, ktorí sú odkázaní na pomoc druhej osoby. V každodennom prístupe k našim obyvateľom sa snažíme popri základných biologických potrebách motivovať a stimulovať v nich iskru života a odovzdávať lásku. Snažíme sa vytvárať rodinné spoločenstvo, kde v spojení so sviatostným Kristom kráčame v dobrých i ťažších chvíľach. Sme vďační každému novému impulzu – návšteve, spolupráci so škôlkami, školami či organizáciami v okolí, ktoré vnášajú medzi nás svoj záujem, radosť, empatiu a z ktorých čerpáme silu do všedných dní. Svoju posilu zanechal v nás aj uplynulý Rok milosrdenstva. Stredajšie sväté omše rozšírili rady návštevníkov v našom dome. Vďaka dobrodincom sa v tento deň zúčastnili svätej omše aj naši vodičkári a ich všedný deň sa zmenil na sviatočný. Počas liturgie sme načerpávali nové myšlienky, silu aj dobrú náladu, ktorá sa potom preniesla aj na ostatných obyvateľov i zamestnancov. Tak ticho a nenápadne sa rozsiera semienko viery nielen do nášho spoločenstva. Sme vďační za pokračovanie svätých omší v Roku sv. Martina. Majme svoje oči otvorené a budme vnímaví na potreby druhých. Ďakujeme za úsmev aj za prejav spolupatričnosti všetkým, ktorým nie je ľahostajné utrpenie a bolesť toho druhého.

SpKCH

TACH

Ples Slovenskej katolíckej charity

Slovenská katolícka charita (SKCH) si v tomto roku pripomína 90 rokov svojej činnosti zameranej na pomoc núdnym na Slovensku, ako aj v zahraničí. Jedným z podujatí, ktorým si pripomenula toto významné jubileum, bol aj Ples Slovenskej katolíckej charity, ktorý sa uskutočnil v sobotu 28. januára 2017 v Redute v Spišskej Novej Vsi. V rámci osláv sa uskutočnilo slávnostné prijatie vybraných hostí primátorom Spišskej Novej Vsi PhDr. Jánom Volným, PhD., v obradnej sieni radnice, kde obidve strany pozitívne zhodnotili doterajšiu spoluprácu. Spoločný program sa začal o 16.00 hod. sv. omšou v Kostole nanebovzatia Panny Márie na Radničnom námestí v Spišskej Novej Vsi, ktorú celebroval prezident SKCH a spišský diecézny biskup Mons. Štefan Sečka. Program plesu o 19.00 hod. otvorilo odprezentovanie vzniku a stručnej histórie charity na Slovensku a krátke pásmo venované téme 90. výročia SKCH, ktoré si pripravili žiaci Spojenej školy sv. Maximiliána Máriu Kolbeho a žiaci Základnej umeleckej školy zo Spišskej Novej Vsi. Ako hudobný hosť vystúpila speváčka Jana Is. Pozvanie na ples prijali okrem zamestnancov aj niekoľkí bývalí riaditelia diecéznych charít, ako aj predstavitelia samosprávy a partnerských organizácií.

Teplo pre jezídské rodiny

SKCH v rámci pomoci obyvateľom Iraku, ktorí utiekli pred teroristami z Islamského štátu počas vianočných sviatkov, zabezpečila 4 570 litrov vykurovacej nafty. Zabezpečila tak teplo pre približne 150 rodín jezídov, ktoré bývajú v provizórnom tábore v obci Sherfadin, 100 km od mesta Dohuk, v irackom Kurdistan. Jezídské rodiny, ktoré momentálne bývajú v provizórnom tábore, opustili svoje domovy v meste Šingál 3. augusta 2014, keď bolo toto majoritne jezídské mesto dobyté teroristami ISIS. Útok ISIS je tiež označovaný ako „Šingálsky masaker“ – spôsobil smrť viac ako 5000 jezídskych mužov a približne 4 000 jezídskych žien a detí bolo zavraždených alebo odvedených do otroctva. Počas monitorovacej cesty, ktorú na prelome októbra a novembra 2016 podnikol manažér humanitárnych a rozvojových projektov SKCH, Hugo Gloss, navštívil aj mesto Šingál a stretol sa s miestnymi autoritami. Na základe týchto stretnutí spolu identifikovali potreby miestnej komunity presídlencov, ktorí utiekli pred ISIS a momentálne sa nemajú kam vrátiť, pretože ich mesto, hoci už oslobodené z rúk ISIS, je zrovnané so zemou a stále sa nachádza v blízkosti frontovej línie. Momentálne nafta vystačí obdarovaným rodinám na najbližšie 3 týždne. Keďže do tábora však prichádzajú aj ďalšie rodiny a obyvatelia hornej časti Kurdistanu majú pred sebou ďalšie dva zimné mesiace, plánujeme im poskytnúť aj ďalšiu pomoc a podporu.

Stretnutie zástupcov charít zo 14 štátov Európy v Bratislave

V spolupráci s Caritas Europa zorganizovala SKCH v termíne od 16. do 17. januára 2017 v Bratislave seminár zameraný na výmenu skúseností v oblasti obhajovania práv núdnych, ako aj rozvíjania vzťahov s predstaviteľmi štátu a štátnej správy. Seminár je súčasťou naplňovania cieľov stanovených v strategickom pláne Caritas Europa, ktorého cieľom je budovať efektívne a udržateľné partnerstvá s miestnymi vládami a predstaviteľmi štátnej moci. Pozvanie na stretnutie prijali zástupcovia z partnerských charít z Nemecka, Francúzska, Veľkej Británie, Portugalska, Talianska, Malty, Luxemburska, Rakúska, Slovinska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Rumunska, Ukrajiny a Arménska. Cieľom spoločného stretnutia bola, okrem výmeny skúseností, aj snaha podať pomocnú ruku jednotlivým národným charitám, ktoré v oblasti komunikácie a rokovania s vládou a predstaviteľmi štátnej moci nemajú veľké skúsenosti.

Konferencia biskupov Slovenska potvrdila voľbu nového generálneho sekretára a schválila pomoc Iraku

V dňoch 6. a 7. marca 2017 sa v Čičmanoch uskutočnilo 86. plénum zasadnutie Konferencie biskupov Slovenska (KBS), ktorého sa zúčastnili všetci diecézni a pomocní biskupi Katolíckej cirkvi na Slovensku. Mons. Štefan Sečka, spišský diecézny biskup a prezident Slovenskej katolíckej charity (SKCH), v rámci zasadnutia predstavil zvoleného kandidáta na pozíciu generálneho sekretára SKCH. KBS potvrdila voľbu Ing. Ericha Hulmana, ktorý od 1. júla 2017 prevezme vedenie SKCH od doterajšieho generálneho sekretára Mgr. Radovana Gumuláka. Plénum KBS tiež rozhodlo o udelení podpory pre tri projekty v irackom Kurdistan predložené SKCH. Sumou 40-tisíc eur KBS podporí vzdelávací projekt arcidiecézy Kirkuk pre 659 študentov, ktorí utiekli pred teroristami Islamského štátu. Vďaka projektu títo študenti dostanú možnosť pokračovať v štúdiu na univerzite v meste Kirkuk. Sumou 50-tisíc eur KBS ďalej podporí projekt pastoračného centra, jaslí a škôlky pre kresťanskú komunitu v meste Sulejmania. Táto pomoc sa dotkne 450 kresťanských rodín, teda približne 2,5 tisíce ľudí. Ďalších 57-tisíc eur KBS odsúhlasila na zakúpenie čerpadiel pitnej vody pre studne slúžiace utečencom v obci Sherfadin a Usefa. Veľkým problémom irackého Kurdistanu je odliv schopných ľudí a ich migrácia do západných krajín. Projekty podporené KBS preto vychádzajú v ústrety snahe miestnych cirkví presvedčiť ľudí, aby nezmäčovali vlnu utečencov, ale zostali vo svojej krajine.

Spojení v modlitbe s celým svetom

V stredu 8. februára 2017 pri príležitosti liturgickej spomienky svätej Jozefíny Bakhity sme sa spojili s celým svetom v modlitbe za obete obchodovania s ľuďmi. Medzinárodný deň modlitby a povedomia o obchodovaní s ľuďmi vyhlásil pápež František v roku 2015 na deň, keď si Cirkev pripomína sväticu, ktorá na vlastnej koži prežila muky otroctva. SKCH prostredníctvom projektu STOP obchodovaniu s ľuďmi zorganizovala pri tejto príležitosti už po tretíkrát modlitbové stretnutie. Tohtoročné modlitbové stretnutie sa uskutočnilo u bratov františkánov v Kostole zvestovania Pána v Bratislave. Modlitby boli tentokrát súčasťou svätej omše, počas ktorej odznali príbehy ľudí zo Slovenska, ktorí sa stali obeťami obchodovania s ľuďmi. Príbehy mužov a žien, ktorí si chceli splniť sny, zlepšiť život. Účastníci sa spoločne modlili za obete obchodovania, v tomto roku hlavne za detské obete, za ich rodiny, za ľudí, ktorí im pomáhajú, ako aj za samotných obchodníkov. Na záver svätej omše bol premietnutý krátky film „IVAN“, ktorý je posledným zbohom jedného z našich klientov – obete obchodovania s ľuďmi.

Pôstna krabička zabezpečila vodu pre školy v Keni

Caritas Švajčiarsko v spolupráci s ďalšími partnermi realizovala od januára 2015 do septembra 2016 projekt zameraný na zlepšenie prístupu k pitnej vode a zlepšenie hygienických zariadení celkovo v 21 základných školách v meste Kericho, ktoré sa nachádza v západnej časti Kene. Medzi partnerov projektu ako Caritas Kericho a UNICEF patrila aj SKCH, ktorá ho podporila sumou 21-tisíc eur. Prostredníctvom projektu získali deti na 21 školách v meste Kericho prístup k zdravotne neškodnej pitnej vode, ako aj hygienickým zariadeniam, čo postupne umožní zlepšiť ich hygienické návyky. Projekt sa tiež zameriaval na zabezpečenie pitnej vody pre 12 dedín v regióne Tabaita. Postupy použité pri budovaní vodovodnej siete boli realizované v rámci Ucelenej hygienickej koncepcie (CLTS), ktorá je realizovaná v spolupráci s miestnym ministerstvom zdravotníctva. Samotná realizácia projektu sa omeškala oproti pôvodnému plánu o dva mesiace. Ťažkosti spôsobili hlavne nepriechodné cesty počas obdobia dažďov, ako aj štrajk učiteľov v septembri 2015. Napriek uvedeným skutočnostiam boli všetky plánované projektové aktivity realizované úspešne a hlavný cieľ projektu sa podarilo naplniť.

Spoločne pokračujeme v téme fundraisingu

V dňoch od 9. do 10. februára 2017 sa v priestoroch Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule uskutočnilo ďalšie školenie venované téme fundraisingu. Podujatie, ktoré bolo primárne určené riaditeľom a zástupcom diecéznych a arcidiecéznych charít z celého Slovenska, zorganizovalo oddelenie komunikácie a PR SKCH v spolupráci so Slovenským centrom fundraisingu. Školenie bolo organizované ako pokračovanie stretnutia, ktoré sa uskutočnilo v októbri 2016 v Žiline, a lektormi boli pán Eduard Marček a pani Katarína Bartovičová zo Slovenského centra fundraisingu. Program oboch dní bol rozdelený na jednotlivé prednáškové bloky, doplnené viacerými praktickými úlohami. V rámci spoločného plánovania a tvorby fundraisingového plánu mali účastníci možnosť vytvoriť si jednoduché kampane, ktoré budú môcť realizovať v rámci podpory činnosti svojej charity. Dozvedeli sa tiež viac o individuálnom darcovstve, budovaní vzťahov s darcami a prepojení fundraisingu a komunikácie. Na inšpiráciu boli účastníkom premietnuté viaceré úspešné kampane iných organizácií pôsobiach na Slovensku i v zahraničí. Na záver školenia dostali všetci prítomní certifikát.

foto: archív SKCH

90 rokov blízko pri človeku

Slovenská katolícka charita (SKCH) si vo štvrtok 19. januára 2017 pripomenula presne 90 rokov od svojho vzniku. Obdobie jej existencie a práce na Slovensku, ako aj v zahraničí je možné rozdeliť na tri časti. Pre každú z nich je charakteristické, že aj napriek rôznym okolnostiam SKCH nikdy neprestala byť blízko pri človeku a vždy vytvárala priestor prijatia a pomoci.

Začiatky činnosti organizovanej charity na Slovensku sa spájajú so spolkovou činnosťou v 20. rokoch 20. storočia. Spolky sa v prostredí Cirkvi v tomto období zakladali s cieľom združovania veriacich, ktorí vykonávali skutky zbožnosti, povznesenia verejnej bohoslužby alebo kresťanskej lásky. Prvou iniciatívou, ktorá mala aj na Slovensku podnietiť vznik charitného diela, bolo stretnutie delegátov biskupských ordinariátov celej ČSR, ktoré sa uskutočnilo v januári 1923. Na tomto stretnutí síce odznela výzva na vytvorenie diecéznych charít, v praxi k tomu však nedošlo. Charitatívna organizácia s celoslovenským dosahom vznikla nakoniec až na začiatku roku 1927. Iniciátorom a prvým predsedom sa stal biskup Michal Bubnič, rožňavský apoštolský administrátor, ktorý týmto spôsobom reagoval na požiadavku pápeža Pia XI., vyjadrenú v encyklike *Ubi arcano*, založiť cirkevnú charitu v každej biskupskej diecéze. Stanovy Ústrednej karity na Slovensku (ÚKS) boli definitívne schválené v januári 1927.

Krátko po vzniku ÚKS, už v roku 1928, prevzal predsedníctvo spišský diecézny biskup Ján Vojtaššák, ktorý dal vznikajúcemu charitnému dielu obsahovú náplň a jasné smerovanie. Nastalo obdobie veľkého rozvoja charity v živote Cirkvi na Slovensku. Do roku 1946 bolo spolu zriadených 26 sociálnych, zdravotníckych a osvetových zariadení (zubné ambulancie pre deti, zdravotné poradne, domy pre opustené deti, dom pre ženy-slúžky, čítárne, útulky pre chudobných a nezamestnaných, ozdravovne). Boli zorganizované viaceré humanitárne akcie (stravovacie, polievkové a mliečne, ošacovacie akcie pre deti a chudobných). Z iniciatívy generálneho riaditeľa ÚKS Dr. Bela Kováča dokonca vznikla na Slovensku aj tzv. Pohravná pečlivosť, ktorej cieľom bolo poskytnúť každému kresťanovi aspoň jednoduchý, dôstojný pohreb a príbuzným uľahčiť pri starosti o hmotné prostriedky, ktoré sú potrebné v prípade smrti. Pravidelne vychádzal časopis *Caritas* s prílohou pre deti – *Srdiečko*, ktorá bola považovaná za jeden z najlepších časopisov pre deti v tom období. Prvé obdobie života charity na Slovensku by sme preto mohli charakterizovať ako veľmi úspešné.

Politické zmeny, ktoré nastali v rokoch 1945 – 1950, ovplyvnili aj činnosť ÚKS, ktorá bola postupne štátnou mocou obmedzovaná a utlmovaná. V roku 1945 vydalo Veliteľstvo národnej bezpečnosti návrh na rozpustenie ÚKS, pretože to bol „politický spolok“. K samotnému rozpusteniu alebo zrušeniu ÚKS však nikdy nedošlo a rozhodnutie o rozpustení bolo neskôr zrušené. K malej obrode charitného diela došlo v roku 1947, keď po výmene stanov ÚKS nadobudla právnu samostatnosť. Po februárovom prevrate v roku 1948 začali systematické výpady proti Cirkvi, okrem iného boli zakázané zbierky na charitu a bol jej odňatý názov katolícka. Postupne zanikli všetky charitné diela a charita mohla spravovať len charitné domovy, v ktorých boli internovaní rehoľníci, rehoľníčky a kňazi vyššieho veku. Kancelária ÚKS v Bratislave zo dňa na deň prešla z rúk Cirkvi do rúk štátu. V každom charitnom domove bolo zriadených niekoľko pracovných úväzkov s minimálnou hranicou mzdy – účtovníctvo, kuchyňa, práčovňa, ošetrovateľky. Rehoľné sestry boli viackrát premiestňované, obyčajne za trest alebo z ľubovôle správcu. Bola tu tiež snaha oddeľovať sestry od predstavených, staršie od mladších, aktívne od pasívnych. Vedúci charitatívnych domovov vyvolávali umelo napätia medzi jednotlivými rádmami. Napriek týmto podmienkam v charitných domovoch sestry, hlavne vincentky, realizovali tajnú formáciu mladých sester. V niektorých charitných domovoch boli neskôr povolené aj duchovné cvičenia, hoci boli stále štátom napádané ako podvratná činnosť štátu. V 70. a 80. rokoch sa podarilo zrealizovať aspoň čiastočné investície do opravy a rozšírenia niektorých charitných domovov. Po čiastočnom uvoľnení v rokoch 1968 – 1969 sa situácia opäť normalizovala a tento stav pretrval až do roku 1989. Druhé obdobie dejín charity prinieslo veľa bolesti, ale jej službu a ochotu pomáhať nezničilo.

foto: archív SKCH

foto: archív SKCH

Nezná revolúcia a pád totalitného režimu umožnili opätovný rozvoj charitného diela v plnom rozsahu. V roku 1990 arcibiskup Ján Sokol inicioval zmenu názvu inštitúcie z ÚKS na Slovenskú katolícku charitu. Po rokoch prerušenej kontinuity, keď bola história ÚKS prakticky neznáma, noví zamestnanci SKCH začínali oduševnene budovať charitné dielo prakticky odznova. Veľmi cenné skúsenosti im v tomto čase poskytli charity z Rakúska a Francúzska. Pomocnú ruku podalo aj európske združenie charít Caritas Europa so sídlom v belgickom Bruseli. Na jar 1991 Konferencia biskupov Slovenska rozhodla o obnovení činnosti charity v jednotlivých diecézach. Postupne tak vznikli diecézne charity so sídlom v Bratislave, Trnave, Nitre, Banskej Bystrici, Rožňave, Košiciach, Spišskej Novej Vsi a v Prešove. Rozvoj SKCH významne ovplyvnil rok 1995, ktorý priniesol práce na právnom osamostatnení diecéznych charít, ktoré od 1. januára 1996 získali právnu subjektivitu. Arcidiecézne a diecézne charity tak v súčasnosti tvoria konfederáciu, združenie rovnoprávných členov. SKCH v spolupráci s nimi môže pokračovať v rozvoji charitného diela na Slovensku, ako aj v zahraničí.

Ján Michalský

foto: archív SKCH

Blízko pri človeku aj dnes

Slovenská katolícka charita (SKCH) a jej činnosť nestratili ani po rokoch na svojej aktuálnosti. Práve naopak, v dnešnej rýchlo sa meniacej spoločnosti sa jej úloha ešte výraznejšie ukazuje ako žiaduca a v mnohých prípadoch dokonca nevyhnutná.

SKCH je najväčšou charitatívnou organizáciou na Slovensku. Charita pôsobí na celom území Slovenska a poskytuje pomoc núdznym bez ohľadu na ich vek, pohlavie, rasu či náboženskú príslušnosť. Charita tu je už 90 rokov pre všetkých ľudí, ktorí potrebujú pomoc. Tvorí ju konfederácia desiatich arcidiecéznych a diecéznych charít, ktoré sú združením rovnoprávných členov. Aktuálne na území Slovenska pôsobí 10 diecéznych a arcidiecéznych charít. Tie plnia dôležitú úlohu v poskytovaní sociálnych a zdravotných služieb. V Bratislave sa nachádza sekretariát, ktorý koordinuje humanitárnu pomoc a rozvojovú spoluprácu, zabezpečuje celoslovenské finančné a materiálne zbierky a priamo realizuje väčšie projekty. Vedenie SKCH tvoria prezident, generálny sekretár a Rada SKCH. Prezidentom je podľa stanov kňaz – biskup, ktorý sprostredkúva kontakt medzi SKCH a Konferenciou biskupov Slovenska, a tiež garantuje spirituálny rozmer SKCH. Od roku 2002 túto funkciu zastáva Mons. Štefan Sečka, spišský diecézny biskup. Generálnym sekretárom je aktuálne už druhé funkčné obdobie Mgr. Radovan Gumulák. SKCH je členom medzinárodného združenia charít Caritas Europa a Caritas Internationalis. Prostredníctvom tohto členstva sú jej práca a pôsobenie medzinárodne koordinované a prepojené s inými celosvetovými charitatívnymi organizáciami.

Pomáhame ľuďom na Slovensku

Veľkú časť práce SKCH tvorí práve pomoc núdznym na Slovensku. Túto činnosť zabezpečujú hlavne diecézne a arcidiecézne charity. Tie plnia dôležitú úlohu v poskytovaní sociálnych a zdravotných služieb, ako aj služieb sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Ľudí, ktorí na Slovensku potrebujú pomoc, je stále veľa. SKCH ako celok poskytuje svoje služby takmer 23-tisíc ľuďom v núdzi, všetkých vekových kategórií. SKCH prevádzkuje veľké množstvo zariadení. Sú to nízkoprahové centrá, detské domovy, domovy pre seniorov, hospice, nocľahárne, ale aj rôzne poradenské centrá. Pracovníci však nezostávajú iba za múrmi týchto budov. Terénni pracovníci chodia k opusteným seniorom, ľuďom bez domova či sociálne slabším, aby im ponúkli pomocnú ruku v ťažkej situácii. Rozdávajú jedlo, ošetrujú rany a prinášajú pochovenie a lásku tam, kde chýbajú. Jedným z veľkých projektov, ktoré pomáhajú ľuďom na Slovensku, je aj projekt STOP obchodovaniu s ľuďmi. Projekt je realizovaný od roku 2008 v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR. Cieľom tohto projektu je vyhľadávať ľudí, ktorí sa stali obeťami, a reintegrovať ich späť do spoločnosti. V rámci preventívnych aktivít na školách, v detských a reedukačných domovoch, útulkoch, zariadeniach pre žiadateľov o azyl zvyšujeme povedomie o danej problematike. Cieľom návštev a kontaktu s rizikovými skupinami je tiež aktívne vyhľadávanie obetí obchodovania s ľuďmi s následnou ponukou pomoci.

foto: archív SKCH

Pomoc núdznym nepozná hranice

Činnosť SKCH nezostáva iba u nás doma na Slovensku. Deťom, ktoré vieme podporiť v ich domácom prostredí, pomáhame už viac ako 20 rokov vďaka projektu Adopcia na diaľku®. Pomoc slovenských adoptívnych rodičov konkrétnym deťom v aktuálne siedmich krajinách (Uganda, Vietnam, Haiti, Albánsko, Kazachstan, Ukrajina, India) sveta im ponúka možnosť získať niečo veľmi vzácne, a to vzdelanie. Do projektu Adopcia na diaľku® sú vyberané deti, ktoré doteraz nemali možnosť dostať sa k vzdelávaniu alebo boli nútené z rodinných dôvodov prerušiť svoje štúdiá, či ich štúdium bolo v dôsledku nedostatočnej podpory ohrozené. Projekt si pod krídla berie aj deti, čo navštevujú nadstavbové odborné kurzy alebo absolvujú vyučenie v remeslách. Aktuálne je do Adopcie na diaľku zapojených viac ako 2400 detí. Humanitárna a rozvojová pomoc naplňa službu pomoci ľuďom zasiahnutým živelnými pohromami alebo sužovaným vojnovými konfliktmi. SKCH sa dlhodobo venuje rozvojovej spolupráci v krajinách subsaharskej Afriky.

Práca, ktorá je poslaním

Na celom Slovensku pôsobí veľké množstvo našich zamestnancov a dobrovoľníkov. Sú to sociálni pracovníci, opatrovatelia a opatrovatelky, zdravotné sestry, ale aj administratívni pracovníci. Diecézne a arcidiecézne charity pracujú počas celého roku. Prinášajú svetlo tam, kde bola tma, úsmev tam, kde bol plač, nádej tam, kde bolo zúfalstvo. Práca ľudí v charite nie je obyčajnou prácou, je to poslanie. Často si vyžaduje aj veľa obety a sily, možno aj mimo svojich pracovných povinností. Sme veľmi vďační, že sa stále nájdú ľudia, ktorí sú ochotní pomáhať iným, aj keď to možno nie je vždy najľahšie. Práve vďaka týmto ľuďom je tu charita už 90 rokov. Nemožno zabúdať ani na službu dobrovoľníkov, ktorí pracujú bez nároku na odmenu. Dobrovoľníci pomáhajú v zariadeniach diecéznych a arcidiecéznych charít, pomáhajú v Afrike či pri organizovaní podujatí. Sú pomocnými rukami, ktoré spolu so zamestnancami budujú charitné dielo.

Darovať znamená mať srdce na dlani

Jednou stranou mince sú ľudia, ktorí každý deň pracujú na tom, aby sa aj tí najbiednejší mali lepšie, druhou stránkou sú ľudia, ktorí svojimi darmi prispievajú k tomu, aby bola táto pomoc vôbec možná. Každoročne množstvo darcov finančne podporí zbierky, ktoré pomáhajú ľuďom či už na Slovensku, alebo v zahraničí. Práve vďaka týmto ľuďom je možné zlepšovať životy iných. Aj napriek tomu, že sa dnes viac a viac ľudí uzatvára do seba, sa nájde množstvo darcov, ktorí sú ochotní podeliť sa. Vďaka týmto ľuďom môžeme pomáhať deťom so vzdelaním, ľuďom bez domova prinášať novú nádej, ale aj pomáhať tým, ktorých zasiahla vojna alebo živelné pohromy. Nielen finančné dary, ale aj modlitba je veľkým darom, ktorým ľudia prispievajú. Veď dielo charity nie je iba dielom ľudských rúk, ale aj dielom Božím. Veríme, že s Božou pomocou budeme môcť aj naďalej pokračovať v našej práci, v našom poslaní, byť blízko pri človeku.

foto: Jana Fedáková

Paulína Antlová

Spoločne pomôžeme deťom v Ugande a Rwande

SKCH pripravila v tomto roku v poradí už 6. ročník celoslovenskej zbierky Pôstna krabička pre Afriku. Poslaním zbierky je pomôcť chudobným deťom a ich rodinám v krajinách subsaharskej Afriky. Nositeľom posolstva zbierky je malá papierová krabička, do ktorej môžu ľudia vhadzovať svoj pôstny dar.

Aktuálna pôstna krabička na svojom obale prináša tvár a príbeh päťročného Maniriho z Rwandy. Maniriho žije spolu so svojimi tromi súrodencami, mamou a babičkou v dedine vzdialenej asi hodinu cesty pešo od pútnického mesta Kibeho na juhu Rwandy. Jeho rodina patrí do kmeňa Pygmejov. Práve Pygmejovia, známi svojím malým vzrastom, sú v Rwande považovaní za menejcenných a často žijú na okraji spoločnosti. Ich život je preto oveľa náročnejší. Maniriho žije bez otca a starostlivosť o deti tak zostala na pleciach matky a babky. Chudobný príbytok, niekoľko hrncov a pár kusov oblečenia sú ich jediným majetkom. Niekedy sa babke podarí zohnať prácu a vtedy za 80 centov na deň obrába pôdu iným ľuďom. Práce je však málo, a preto zvyčajne jedávajú len štyrikrát do týždňa. Minulý rok začal Maniriho navštevovať detské centrum SKCH v meste Kibeho. Napriek veľkej vzdialenosti chodí do centra rád. Vždy tam dostane výživné jedlo, občas nové oblečenie a naučí sa mnoho dôležitých vecí. Všetko potom hrdlo ukazuje deťom v dedine. Hoci sú v centre aj deti z iných kmeňov, všetci sa spoločne hrajú a sú kamaráti.

Prostriedky získané v celoslovenskej zbierke Pôstna krabička pre Afriku použije SKCH na podporu projektov v krajinách subsaharskej Afriky, konkrétne v Ugande a Rwande. V Ugande smeruje pomoc do Centra Nepoškvrneného srdca Panny Márie, ktoré SKCH vybudovala a prevádzkuje na severe Ugandy od roku 2012. Centrum poskytuje zdravotnú a sociálnu starostlivosť viac ako 50 deťom. Ide zväčša o siroty a polosiroty, ktoré AIDS pripravil o jedného alebo oboch rodičov. Snahou SKCH je byť im oporou, ponúknuť im lásku,

starostlivosť a prijatie, dbať o ich zdravotný stav, dohliadať na ich výchovu a vzdelanie. Centrum prevádzkuje tiež materskú školu, ktorú navštevuje takmer 70 detí z okolia. V minulom roku sa podarilo postaviť novú budovu škôlky, ktorá nahradila doterajšiu stavbu z bambusových stebiel. Nová budova poskytne zázemie pre deti z centra, ako aj blízkeho okolia a umožní výučbu aj v období dažďov. V priestore centra pribudli tiež nové odborné učebne, v ktorých budú môcť deti z centra, ako aj zo širšieho okolia získať svoje prvé pracovné zručnosti. Prostredníctvom projektu Adopcia na diaľku® zabezpečuje SKCH vzdelávanie ďalších 420 detí na 17 základných a stredných školách.

V Rwande SKCH podporuje Kultúrne centrum sv. Vincenta Pallottiho v meste Kibeho, ktoré navštevuje aj Maniriho. Centrum vzniklo vďaka iniciatíve dobrovoľníčok SKCH a podpore miestnej rehole pallotínov v máji 2016. Denné centrum navštevuje v súčasnosti 43 detí vo veku od troch do šiestich rokov, pričom niektoré dochádzajú doň aj dve hodiny pešo. Takmer polovica z nich sú Pygmejovia. Hlavnou úlohou centra je poskytnúť deťom predškolskú prípravu. Rodičia sa často nedokážu o deti dobre postarať a niektoré trpia podvýživou i rôznymi chorobami z nedostatočnej hygieny a zlej stravy. Deti sa tu v jazyku kinyarwanda učia základom písania a počítania. Po výučbe dostávajú výživnú kašu a pravidelne aj banány či chlieb. Súčasná budova centra je jednoduchá hlinená stavba, ktorá poskytne útočisko pre deti len dočasne. Preto SKCH plánuje v spolupráci s pallotínmi vybudovať novú budovu, ktorá poskytne zázemie pre dvojnásobný počet detí.

PÔSTNA KRABIČKA PRE AFRIKU

foto: Jana Fedáková

foto: Jana Fedáková

Činnosť SKCH v subsaharskej Afrike je možná len vďaka obeťtavi slovenských darcov, keďže Uganda a Rwanda nepatria medzi prioritné krajiny našej vlády, do ktorých prúdi oficiálna rozvojová pomoc. Projekty v týchto krajinách SKCH financuje výlučne vďaka podpore darcov zo Slovenska. Pred začiatkom pôstneho obdobia

SKCH rozpošle celkovo 40 000 obálok s pôstnymi krabičkami do viac ako 650 farností po celom Slovensku. Viac informácií o zbierke sa dozviete na stránke www.postnakrabicka.sk.

Ján Michalský

foto: Peter Zímen

Dôležité je aj duchovné sprevádzanie človeka v ťažkostiach života

SKCH je organizáciou s celospoločenským dosahom. Je veľmi dôležité, aby pri svojej práci vnímala nielen materiálne, ale aj duchovné potreby ľudí v núdzi. Pri príležitosti tohto pre charitu významného jubilea sme sa s prosbou o rozhovor obrátili na prezidenta SKCH a spišského diecézneho biskupa Mons. Štefana Sečku.

Otec biskup, vo funkcii prezidenta SKCH pôsobíte od roku 2002. Ako hodnotíte obdobie svojho pôsobenia v charite?

Obdobie od roku 2002 – 15 rokov v organizácii, ktorá je živým organizmom ľudí slúžiacich potrebám núdných – je veľmi krátke na nejaké hodnotenia. Ja by som sa skôr zamerlal na hodnotenie toho, čo to znamená osobne pre mňa. Pre mňa osobne to znamená veľké obohatenie. Vedie ma to k obdivu našej Katolíckej cirkvi, so systémom prepracovaným tak, aby pomáhal ľuďom v núdzi. Ľudia v núdzi nie sú len tí na ulici, ale aj opustení, osamotení, ktorí síce šatstvo, potraviny až tak nepotrebuju, ale sú sami. V jednotlivých diecézach na Slovensku sú diecézne charity, ktoré reagujú na potreby v konkrétnych podmienkach. Takže SKCH je vlastne konfederáciou týchto diecéznych charít a sekretariát SKCH ich činnosť koordinuje

aj vo vzťahu ku Caritas Europa, aj Caritas internationalis. Osobne chcem vyzdvihnúť rozvoj organizácie, či už ide o rozvoj hospicovej starostlivosti, ako aj mnohé úspešné projekty v zahraničí (Uganda, Rwanda...), pomoc pri prírodných katastrofách (Haiti, Nepál, Srbsko), pomoc vojnou zmietanej Ukrajine, a v poslednom období pomoc kresťanom na Blízkom východe.

Zmenil sa váš pohľad na SKCH a jej činnosť, odkedy ste jej prezidentom, tým, že ste ju mohli spoznať bližšie?

Samozrejme. Ak sa na niečo či na niekoho pozeráme zďaleka, vidíme to skoro cez prsty. Ak sa však dostaneme do bezprostrednej blízkosti, vidíme veci, ktoré sme predtým ani netušili. Odpoveď je jednoznačná: zmenil sa môj pohľad.

Akú úlohu v spoločnosti by podľa vás mala plniť SKCH dnes? Čo sa od nej podľa vás očakáva?

Očakávania sú rôzne. Jedno s určitosťou vieme, že chudobu neodstránime. Pán Ježiš povedal: chudobných budete mať vždy medzi sebou. Ide o to, aby sa tí, čo majú viac, vedeli podeliť. Tí, čo majú menej, môžu službou zmierniť dôsledky chudoby. Definovať skupinu ľudí, ktorá sa zapája do charitatívnych projektov, nie je jednoduché. Sú tam ľudia typu chudobnej vdovy s dvoma leptami, ako to spomína evanjelium, a sú tam ľudia s veľkorysým srdcom, ktorí sú schopní podeliť sa nielen s materiálnym prebytkom, ale najmä so svojím časom a schopnosťami. Prvú skupinu tvoria darcovia a podporovatelia, ktorí sa rozhodnú finančne, materiálne alebo modlitbou podporiť aktivitu a konkrétnu pomoc poskytovanú zo strany SKCH. Mnohí z týchto ľudí nechcú byť menovaní a zostávajú v anonymite. Druhú skupinu tvoria dobrovoľníci, ktorí sa aktívne podieľajú na činnosti diecéznych a arcidiecéznych charít, ako aj viacerých projektov na Slovensku a v zahraničí. Bez nároku na odmenu obetujú svoj čas a pohodlie pre službu bližným. Tretiu skupinu tvoria zamestnanci charít, ktorí v mnohých prípadoch aj nad rámec svojho voľného času a rodiny pomáhajú v situáciách, keď je to nevyhnutné. Všetkým týmto ľuďom patrí naše uznanie a vďaka.

foto: Paulína Antlová

V čom spočíva duchovný rozmer diela, ktoré SKCH realizuje?

Charita má vo svojom logu: Blízko pri človeku. Je to konkrétna reakcia na slová Pána Ježiša, ktorý povedal: „Čokoľvek ste urobili jednému z mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ Nejde však len o materiálnu pomoc, ale aj duchovné sprevádzanie človeka v ťažkostiach života.

Ktorú oblasť práce SKCH považujete za zvlášť potrebnú rozvíjať v dnešnej dobe?

V tom najširšom chápaní je dôležitou úlohou SKCH, aby sa usilovala pomôcť „scitlivieť“ celej spoločnosti. Solidarita dokáže mnohé biedy života ľudskej rodiny nielen zmierniť, ale aj odstrániť.

SKCH realizuje aktuálne viacero projektov na Slovensku, ako aj v zahraničí – ktorý z nich je vám najbližší, a prečo?

Na Slovensku je to starostlivosť o seniorov. Zakladanie a prevádzkovanie denných stacionárov pre seniorov. V zahraničí je to projekt Adopcie na diaľku®. Seniori sú veľmi citlivou témou dnešnej spoločnosti a adopcia dáva príležitosť do budúcnosti.

Patrónkou SKCH je sv. Alžbeta Uhorská – v akých oblastiach by pre SKCH a jej zamestnancov mohla byť inšpiráciou?

Svätá Alžbeta je naozaj veľkou inšpiráciou. Bola mladá a bohatá, a predsa mala citlivú dušu, ktorou sa delila s chudobnými. Na jej živote vidíme realitu, že človek môže prísť za dobrotu na zlobu. Žila veľmi krátko, ale veľmi intenzívne v konaní dobra. Je výzvou nielen pre charitákov, ale pre každého kresťana.

Zamestnanci všetkých arcidiecéznych a diecéznych charít, ktoré SKCH združuje, sa každoročne stretávajú na Spoločnej púti charít – v čom vidíte hlavný prínos tohto podujatia?

Nielen zamestnanci, ale aj dobrovoľníci a sympatizanti prišli tento rok do Košíc, do Dómu svätej Alžbety, aby si na príhovor sv. Alžbety vyprosili Božiu pomoc pre svoju službu. Je to stretnutie, kde sa navzájom spoznávajú, a pri tomto stretnutí sú niektorí ocenení. Takže toto stretnutie má duchovný i spoločenský rozmer.

foto: Peter Zímen

Ján Michalský

Oslava 90 rokov – čas prání

Každá dobrá oslava so sebou prináša okrem oslávenca aj gratulantov. Pri príležitosti 90. výročia založenia SKCH sme preto aj my oslovili niekoľko známych osobností, podporovateľov a klientov s otázkou, čo by zapriali charite do ďalších rokov jej pôsobenia. Ich odpovede nás veľmi potešili a veríme, že prania sa nám spoločnými silami podarí zrealizovať.

„Prajem SKCH, aby vytrvala a rozširovala svoje pôsobenie vo svojej dôležitej službe, aby Cirkev naďalej vyhlasovala zbierky na podporu charity, a to napríklad aj preto, aby som zas ja naďalej mohol odpovedať ľuďom na ulici, ktorí prosia o peniaze alebo inú pomoc: „Ja vás za túto krátku chvíľu neviem spoznať a neviem, čo by naozaj bola pomoc pre vás, navštívte, prosím, charitu, ktorú s rodinou finančne podporujeme. To sú ľudia, ktorí sa systematicky a dôsledne venujú ľuďom na okraji.“ Veľká vďaka, držím prsty!“

Tomáš Straka, konateľ TV LUX

„Prajem Slovenskej katolíckej charite, aby naďalej dokázala naplňovať svoje jedinečné poslanie v službe chudobným a ľuďom na okraji spoločnosti, tak ako na to vyzýva pápež František. Nech je aj v ďalšej dekáde svojho života istotou a svetlom pre núdznych ľudí a odvážnym partnerom pre všetkých, ktorí usilujú o spoločné dobro v našej spoločnosti.“

Marián Čaučík, riaditeľ Dobrej noviny

„Som adoptívnym rodičom dieťaťa z Vietnamu a som veľmi rád, že SKCH má takýto skvelý projekt. Chcem sa jej poďakovať za to, že sa stará nielen o núdzne deti, ale vôbec o núdznych ľudí. Viem, že má viacero projektov, ktorými pomáha ľuďom v núdzi. Pri príležitosti krásneho jubilea by som chcel Slovenskej katolíckej charite popriať všetko najlepšie, aby ešte dlhé roky pomáhala všetkým, ktorí to potrebujú.“

Jozef, darca projektu Adopcia na diaľku®

„Prajem Slovenskej katolíckej charite, aby mala vždy otvorené oči i srdce pre potreby núdznych a tak verne naplňovala slová Pána Ježiša: čokoľvek ste urobili jednému z najmenších, mne ste urobili.“

Mons. ThDr. Štefan Sečka, prezident SKCH

„Slovenskej katolíckej charite prajem, aby aj naďalej združovala ľudí, ktorých cieľom nie je vlastné dobro, ale najmä dobro druhých. Aby váš tím ľudí videl zmysel aj ovocie svojej každodennej práce. Nech nikdy nestráca viera, nádej a odhodlanie s láskou pomáhať biednym naokolo. Nám ostatným ste veľkým príkladom a inšpiráciou. Ďakujeme, že ste.“

Janaïs, speváčka

„Charite prajem veľa úspechov v práci a podporu dobrých ľudí.“

Boris, klient projektu STOP obchodovaniu s ľuďmi

Charita dnes v číslach

288

zariadení na Slovensku poskytuje služby ľuďom, ktorí sa nachádzajú v núdzi. Prevádzkujeme nízkoprahové centrá, detské domovy, domovy pre seniorov, hospice, nocľahárne, ale aj rôzne poradenské centrá, v ktorých naplníme naše poslanie byť blízko pri človeku.

7

krajín zapojených do Adopcie na diaľku®, v ktorých si môžu darcovia zo Slovenska adoptovať dieťa. Krajiny, v ktorých aktuálne pôsobí projekt Adopcia na diaľku®, sú India, Vietnam, Uganda, Haiti, Ukrajina, Kazachstan a Albánsko.

22863

klientov na celom Slovensku, ktorým je poskytovaná pomoc prostredníctvom diecéznych a arcidiecéznych charít. Sú to ženy aj muži, deti aj seniori, sú to ľudia, ktorí sa ocitli v núdzi. Charita pomáha všetkým ľuďom, ktorí potrebujú pomoc.

10

podporených projektov na Blízkom východe je zameraných na pomoc utečencom, ktorí z dôvodu ozbrojeného konfliktu v Sýrii a Iraku museli opustiť svoje domovy. Podpora študentov, centrum psychologického poradenstva, zakúpenie generátora, výstavba pastoračného centra a jaslí či komplexný vzdelávací program pre deti utečencov chcú zlepšiť ich zložitú životnú podmienku.

1566

zamestnancov v našich zariadeniach denodenne prináša pomoc a pochopenie tam, kde chýbali. Sú to sociálni pracovníci, opatrovatelia a opatrovatelky, zdravotné sestry, ale aj administratívni pracovníci, ktorí sa obetavo starajú o klientov a chod zariadení.

75

obetí obchodovania s ľuďmi, ktoré sa vrátili späť na Slovensko po osobnej skúsenosti s praktikami bezohľadných obchodníkov, potrebuje odborné poradenstvo a pomoc, aby sa mohli opäť postaviť na vlastné nohy a začať slobodný život.

2

centrá v Afrike sú zamerané na pomoc tým najzraniteľnejším, deťom. Centrum Nepoškvrneného srdca Panny Márie na severe Ugandy podáva pomocnú ruku viac ako 50 HIV pozitívnym deťom. Kultúrne centrum sv. Vincenta Pallotti v pútnickom meste Kibeho v Rwande od mája 2016 navštevuje 43 detí. Viac ako polovicu z nich tvoria Pygmejovia, ktorí sú v Rwande považovaní za menejcenných.

609

dobrovoľníkov, ktorí pracujú bez nároku na odmenu. Dobrovoľníci pomáhajú v zariadeniach diecéznych a arcidiecéznych charít, pomáhajú v Afrike či pri organizovaní podujatí. Sú pomocnými rukami, ktoré spolu so zamestnancami budujú charitné dielo.

6

ročníkov kampane Pôstna krabička pre Afriku, ktorú pripravujeme každý rok v čase pôstu pred Veľkou nocou. Je to zbierka určená na pomoc v krajinách subsaharskej Afriky. Vďaka príspevkom od darcov tak môžeme tento rok zlepšiť život deťom v Ugande a Rwande.

2611

detí v projekte Adopcia na diaľku® môže vďaka slovenským adoptívnym rodičom zažiť (ne)obyčajné detstvo. Školská uniforma, učebnice, pomôcky, ale aj jedlo a lieky sú pre ne niečím vzácnym, a bez tejto podpory v mnohých prípadoch nedosiahnuteľným.

10

diecéznych a arcidiecéznych charít, ktoré spoločne so sekretariátom SKCH tvoria konfederáciu verejných združení. Diecézne a arcidiecézne charity pôsobia na území celého Slovenska. Poskytujú sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby pre ľudí v núdzi bez ohľadu na ich rasu, národnosť, vierovyznanie či politické zmyšľanie.

foto: Anton Frč

Pomáhame utečencom

Do kategórie zahraničnej pomoci SKCH patria aj aktivity nasmerované na pomoc utečencom – ľuďom, ktorí utiekli zo svojich domovov z dôvodu ozbrojeného konfliktu alebo prenasledovania a podľa medzinárodného práva majú status utečenca. Podľa údajov Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) žije vo svete momentálne 21,3 milióna utečencov.

SKCH v súlade so svojím poslaním, ktoré znie „účinne pomáhať každému človeku v núdzi“, pomáha ľuďom doma i v zahraničí. Na území Slovenska pôsobia jednotlivé arcidiecézne a diecézne charity, ktoré pomáhajú ľuďom v núdzi na území konkrétnej diecézy. Sekretariát SKCH, ktorý sídli v Bratislave, je zodpovedný za realizáciu celonárodných projektov a zároveň pomáha ľuďom v núdzi v zahraničí. Humanitárna pomoc SKCH na podporu ľudí na úteku smerovala a smeruje do viacerých krajín sveta. SKCH pri zacielení podpory a pomoci reagovala na krízovú situáciu, ktorá je na Ukrajine a v krajinách Blízkeho východu. Okrem toho podporila aktivity partnerských organizácií, ktoré pomáhali ľuďom na úteku, ktorí prichádzali do Európy s úmyslom požiadať o azyl. Uvedomujúc si komplexnosť situácie, v ktorej sa nachádzame, je naším cieľom poskytnúť potrebnú pomoc ľuďom v núdzi a aj takto poukazovať na ľudskú dôstojnosť každého človeka. Počas rokov 2015 a 2016 sme pomohli utečencom vo vlastnej krajine, tzv. presídleným osobám, ktoré opustili svoje domovy z dôvodu ozbrojeného konfliktu vo východnej časti Ukrajiny. Udalosti, ktoré nasledovali po protestoch na Majdanskom námestí v hlavnom meste Ukrajiny, dospeli až do bodu,

keď vo východnej časti Ukrajiny prebiehajú boje medzi tábormi ľudí, ktorí majú rozdielne predstavy o jej geopolitickej príslušnosti. Namiesto toho, aby diskusia o ďalšom smerovaní krajiny prebiehala formou vecného dialógu, prednosť dostala hrubá fyzická sila a prekrúcanie faktov s úmyslom dosiahnuť vlastný cieľ a nie budovať spravodlivú spoločnosť a mier. Výsledkom ozbrojeného konfliktu v regióne, ktorý sa zvykne označovať ako „Donbas“, čiže Luhanská a Donecká oblasť, ktoré sú známe ťažbou uhlia, je už približne tri roky trvajúci konflikt, ktorý spôsobil smrť viac ako 9 800 ľudí, z ktorých bolo viac ako 2 300 civilistov. K týmto alarmujúcim číslam treba taktiež pridať ľudí, ktorí z dôvodu prebiehajúceho konfliktu opustili svoje domovy; často len s veľmi málo vecami, ktoré si stihli pobrať. Momentálne totiž v Ukrajine evidujeme približne 1,4 milióna presídlenecov, z ktorých mnohí svoje domovy opustili vo veľmi krátkom čase, a preto s dlhodobým pobytom na novom mieste potrebujú pomoc. Materiálna pomoc spočívala v zdravotníckom materiáli, oblečení, drogérii, potravinách, ako aj školských pomôckach. Okrem materiálnej pomoci SKCH zabezpečila zakúpenie troch sanitiek, ktoré momentálne pomáhajú ľuďom zraneným prebiehajúcim ozbrojeným konfliktom vo východnej časti Ukrajiny.

Ďalšiu podobu utrpenia ľudí, ktorí nútene opustili svoje domovy, predstavujú ľudia na úteku, ktorí sa snažia získať azyl v Európe. Cieľom tohto textu nie je analýza ich úmyslov ani príčin ich rozhodnutia vydať sa na nebezpečnú cestu s neistým koncom. Ak niekto uteká z krajiny, kde žil celý život, z dôvodu prenasledovania alebo ozbrojeného konfliktu, je zodpovednosťou ľudí, ktorým bola zverená moc, aby tento stav zlepšili. Rovnaká logika platí aj v prípadoch, ak do Európy prichádzajú ľudia, ktorých úmysly sú negatívne – v tomto prípade zodpovednosť za riešenie takýchto prípadov patrí do pôsobnosti bezpečnostných zložiek jednotlivých krajín. Na druhej strane, SKCH ako organizácia, ktorej poslaním je pomáhať ľuďom v núdzi, je zodpovedná za to, aby ľudia, ktorí sa ocitli v núdzi, dostali takú pomoc, ktorá zabezpečí ich ľudskú dôstojnosť, a ako veriaci môžeme dodať, že aj potvrdí skutočnosť, že každý človek je stvorený na Boží obraz. Aj na základe tejto argumentácie SKCH poskytla materiálnu humanitárnu pomoc partnerskej organizácii Caritas Slovinsko, ktorá sa starala o ľudí prechádzajúcich tzv. Balkánskou cestou cez Slovinsko do Rakúska. Materiálna pomoc pozostávala z prikrývk, zimného oblečenia a potravín. Celkovo viac ako dve tony humanitárnej pomoci, ktorá išla priamo ľuďom v núdzi. Súčasťou pomoci bolo aj vyslanie dobrovoľníkov, ktorí počas Vianoc 2015 pomáhali priamo v jednom zo slovinských tranzitných táborov, a dobrovoľníci SKCH pomáhali taktiež aj na železničnej stanici Keleti v Budapešti. Okrem toho sme v novembri 2016 podporili aktivity Vysokiej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v dvoch tranzitných táboroch v Grécku prostredníctvom približne 4 800 párov zimných ponožiek. V spolupráci s Konferenciou biskupov Slovenska aktívne pomáhame aj ľuďom, ktorí sa ocitli v núdzi vinou ozbrojených konfliktov na Blízkom východe. Humanitárne projekty podporili vznik Centra psychosociálnej pomoci pre utečencov a vnútorne presídlené osoby, ktoré utiekli pred teroristami z tzv. Islamského štátu. Centrum sa nachádza v meste Erbil, hlavnom meste irackého Kurdistanu, ktorý je autonómnym regiónom Iraku. Taktiež bol podporený projekt na pomoc približne 650 univerzitným študentom v Kirkuku, ktorí utiekli pred ISIS, a projekt im zabezpečuje možnosť pokračovať v štúdiu a tak prispieva k vzdelaniu generácie mladých ľudí, od ktorých závisí budúcnosť krajiny. Ďalšie dva projekty boli podporené v meste Sulejmania – konkrétne išlo o zakúpenie generátora elektrickej

energie pre rehoľnú komunitu, ktorá sa stará o približne 150 ľudí, ktorí utiekli pred ISIS, a SKCH podporila aj projekt pre farnosť sv. Jozefa, ktorá prichýlila ďalších utečencov, a projekt pastoračného centra, jasiel a škôlky prispeje k vytvoreniu lepších životných podmienok pre miestnu komunitu 4 500 veriacich a tak podporí ich rozhodnutie neemigrovať zo svojich domovov. Okrem humanitárnych projektov v Iraku sme podporili aj projekt na podporu žiakov základných škôl, ktorí sa ako utečenci dostali zo svojich domov v Iraku a Sýrii do Libanonu. V spolupráci s Caritas Libanon sme prispeli na školné pre 160 detí a 300 detí dostalo hygienický a potravinový balík spolu s topánkami a oblečením. Taktiež sme podporili projekt Caritas Rakúsko, ktorý umožňuje tisícom žiakom – utečencom pokračovať v štúdiu a tak predchádza vzniku tzv. stratených generácií. Okrem pomoci utečencom pri aktuálnych ozbrojených konfliktoch SKCH pomáha chodiť do školy aj deťom palestínskych utečencov, ktoré by inak vyrastali v utečeneckom tábore bez perspektívy na lepší život. Okrem spomenutých humanitárnych projektov sa pripravuje distribúcia stoviek hygienických a potravinových balíčkov v guvernoráte al-Hasaka v severovýchodnej Sýrii a taktiež realizácia projektu dvoch studní pre 4 500 jezídov v blízkosti mesta Šingál, ktorým ISIS zničil studne, a tak musia dovážať vodu v cisternách z mesta vzdialeného 170 km.

Hugo Gloss

foto: Hugo Gloss

foto: Anton Frič

SKCH v tomto roku vyhlásila verejnú zbierku Človek v núdzi 2017 zameranú na pomoc utečencom doma i v zahraničí, ktorú je možné podporiť priamo na účet (IBAN): **SK93 1100 0000 0029 4546 3097**, variabilný symbo **229**. Prípadne zaslaním darcovskej SMS v tvare **DMS medzera POMOC** na číslo **877**. Cena DMS je 2 € v sieti operátorov O2, Orange a Telekom. SKCH z nej dostane 96 %.

Zbierka je registrovaná MV SR a realizovaná prostredníctvom DMS systému, ktorý spravuje Fórum donorov.

SKCH V OBRAZOCH

Deti, rodiny, ľudia bez domova, povodne, humanitárna pomoc – to všetko sú len niektoré z oblastí práce SKCH už viac ako 90 rokov. Sme veľmi radi, že vďaka našim zamestnancom, darcom, partnerom a dobrovoľníkom budeme môcť v tejto službe pokračovať aj naďalej.

foto: archív SKCH

Maľovaná krížovka

Riešením maľovaných krížoviek je obrázok, ktorý vznikne vyfarbením jednotlivých políčok poľa podľa legendy. Legendu tvoria čísla, ktoré reprezentujú veľkosti jednotlivých blokov (počet políčok idúcich nepretržite za sebou). Legenda je udávaná vo vodorovnom aj zvislom smere.

[illegible]

Potravinová pomoc pokračuje

V dňoch od 6. marca do 10. apríla 2017 prebehla prvá distribúcia potravinových balíčkov v rámci Operačného programu FEAD (OP FEAD) v tomto roku. Slovenská katolícka charita (SKCH) prostredníctvom ôsmich spolupracujúcich organizácií počas nej celkovo rozdala 39 856 potravinových balíčkov.

Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby FEAD, z ktorého sa táto pomoc prostredníctvom OP FEAD realizuje, je plánovaný na obdobie rokov 2014 - 2020. OP FEAD je zameraný na zmiernenie potravinového a materiálneho nedostatku najodkázanejších osôb. Na Slovensku je projekt zameraný na zníženie nedostatku potravín a základných hygienických potrieb u príjemcov pomoci v hmotnej núdzi a osôb bez prístrešia. SKCH je v rámci OP FEAD zapojená do dvoch oblastí podpory, konkrétne do poskytovania potravinových balíčkov so sprievodnými opatreniami a poskytovania hygienických balíčkov so sprievodnými opatreniami. Do oblasti poskytovania teplého jedla so sprievodnými opatreniami sú zapojené diecézne charity individuálne, konkrétne Gréckokatolícka charita Prešov a Spišská katolícka charita.

V rámci OP FEAD sú plánované dve distribúcie potravinových balíčkov a jedna distribúcia hygienických balíčkov ročne. Na roky 2017 – 2018 sú plánované ešte ďalšie 2 mimoriadne distribúcie potravinových balíčkov. „Počas predchádzajúcich distribúcií sme sa streli s veľmi pozitívnymi reakciami konečných príjemcov. Pre mnohých z nich sú tieto potraviny veľkou pomocou, keďže sa jedná o osoby, ktoré poberajú pomoc v hmotnej núdzi, ktorá v prípade jednotlivca predstavuje 61,60 € mesačne. Výška dávky v hmotnej núdzi závisí okrem iného od toho, či sa jedná o pár alebo jednotlivca, a tiež od toho aký počet nezaopatrených detí majú títo ľudia vo svojej starostlivosti. Ďalšími faktormi zohľadňujúcimi výšku pomoci v hmotnej núdzi je to, či je prijímateľ poberateľom niektorého druhu dôchodku,“ uviedla Monika Pribelová národná koordinátorka OP FEAD za SKCH.

Súčasťou poskytovania potravinovej pomoci sú aj už spomenuté sprievodné opatrenia, v rámci ktorých je klientom poskytované najmä sociálne poradenstvo resp. iné odborné činnosti na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine, a na obmedzenie a odstránenie ich negatívnych vplyvov (napr. pomoc a poradenstvo pri hľadaní zamestnania, pomoc pri napísaní životopisu, poskytovanie informácií o možnostiach finančnej pomoci a podpory, poradenstvo o zdravej výžive, poradenstvo o nakladaní s potravinami a rodinnými financiami). Sprievodné opatrenia poskytuje kvalifikovaný sociálny pracovník, ktorý zvolí najvhodnejšiu metódu, techniku a postup podľa potrieb konečných príjemcov (napr. individuálne alebo skupinovo). V rámci sprievodných opatrení dostávajú klienti informačný leták, ktorý okrem kontaktných údajov na konkrétnu organizáciu obsahuje aj rôzne zaujímavé informácie. SKCH prostredníctvom distribúcie potravinových balíčkov oslovila v rámci poslednej distribúcie celkovo 19 181 konečných príjemcov.

Viac informácií o samotnom projekte a jeho realizácii vám poskytne web stránka www.potravinovapomoc.sk.

Ján Michalský

foto: Paulína Antlová

Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci na roky 2014 - 2020 (OP FEAD)
Projekt spolufinancovaný zo zdrojov EÚ
Poskytovanie potravinových balíčkov so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie

Váš pôstny dar mení životy detí

Pridajte sa k nám a pomôžme spolu chudobným rodinám a deťom v subsaharskej Afrike

PÔSTNA KRABIČKA PRE AFRIKU 2017

Ako môžete prispieť

Vezmite si domov pôstnu krabičku. Odkladajte do nej vaše pôstne dary a na konci pôstu ich vložte na účet Slovenskej katolíckej charity:

IBAN:

SK74 5200 0000 0000 1635 2051

v OTP Banke, variabilný symbol 221

Navštívte našu stránku www.charita.sk, kde môžete váš pôstny dar poslať online.

Pôstnu zbierku pre Afriku môžete podporiť aj zaslaním darcovskej sms v tvare

DMS medzera AFRIKA na číslo 877.

Cena DMS je 2€ v sieti operátorov O2, Orange a Telekom. SKCH z nej dostane 96%.

Súčasťou Pôstnej krabičky je DVD film **Pod krídlami**.

Viac informácií na www.charita.sk

SLOVENSKÁ KATOLÍCKA

Charita

blízko pri človeku

Generálny partner:

Mediálni partneri:

Partner:

Zbierka je registrovaná MV SR a realizovaná prostredníctvom DMS systému, ktorý spravuje Fórum donorov.